

Bak?m De?erlendirme Ölçe?i-BDÖ

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bak?m De?erlendirme Ölçe?i-BDÖ*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17214>

Özet

Bakım Değerlendirme Ölçeği (BDÖ), orijinali başka bir dilde geliştirilmiş olan bir psikometrik aracın Türkçe kültür ve dil yapısına uyarlanmış versiyonudur. Bu ölçek, özellikle hemşirelik alanında, öğrencilerin veya profesyonellerin kendi ya da bakıcılarının bakım davranışları nasıl algıladıkları ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçeğin uyarlama çalışması, **hemşirelik öğrencilerinin** bakım davranışları algılama düzeylerini sistematik bir şekilde değerlendirmeye odaklanmıştır. Bu uyarlama, Zehra Eskimez tarafından 2012 yılında tamamlanan bir doktora tezi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Ölçek, hemşirelik eğitiminde verilen teorik bilgilerin pratik uygulamaya ve algıya nasıl yansıtılması belirlemek için önemli bir **değerlendirme aracı** sevi görmektedir.

Anahtar Kelimeler

Bakım Değerlendirme Ölçeği, BDÖ, Hemşirelik, Bakım Davranışları, Algı, Psikometrik Uyarlama, Psikometri

Yazarlar

Zehra Eskimez

Amaç

Bakım Değerlendirme Ölçeği-BDÖ'nün temel amacı, bireylerin (özellikle sağlık profesyonelleri veya öğrencileri) sundukları ya da gözlemledikleri **bakım davranışlarının** kalitesini ve niteliğini ölçmektir. Uyarlama çalışmasının spesifik amacı, hemşirelik öğrencilerinin hasta bakımına yönelik sergiledikleri davranışları nasıl algıladıkları, bu algıların eğitim süreçleri boyunca nasıl değiştiğini ve hangi faktörlerden etkilendiğini ortaya koymaktır. Ölçek, profesyonel **bakım standartlarının** değerlendirilmesi ve hemşirelik eğitim müfredatının geliştirilmesi için ampirik veriler sağlamaya hedefler.

Ölçeğin geliştirilmesi, hemşirelik mesleğinin temelini oluşturan bakım kalitesinin objektif ve standartlaştırılmış yöntemlerle incelenmesine olanak tanır. Ölçek, öğrencilerin teorik bilgilerini pratikle ilişkilendirme yeteneklerini ve empati, şefkat gibi kritik **bakım bileşenlerini** ne ölçüde içselleştirdiklerini belirlemede kullanılabilir.

Yapı (Ölçülen Psikolojik Yapı)

Bakım Değerlendirme Ölçeği, temel olarak "Bakım Davranışlarının Algılanması" yapısına ölçmektedir. Bu yapı, bilişsel ve duyuşsal bileşenleri içerir; bireyin hemşirelik bakımına dair inançları, tutumları ve bu tutumların gözlemlenebilir eylemlere (davranışlara) dönüşme

biçimini kapsar. Ölçek, bakımın sadece teknik yönlerini değil, aynı zamanda **insan odaklı** ve etik boyutların da değerlendirilmesini amaçlar.

Ölçülen yapı, genellikle çok boyutludur ve zekâ, profesyonellik, teknik yeterlilik, hasta merkezli iletişim gibi alt boyutlara ayrılabilir. Bu alt boyutlar, öğrencinin veya uygulayıcının kendisini bir bakım sağlayıcı olarak nasıl konumlandığını ve hasta ile kurduğu ilişkinin niteliğini yansıtır.

Geçerlik

Bakım Değerlendirme Ölçeği'nin Türkçe uyarlaması için yapılan geçerlik çalışmaları, Zehra Eskimez'in 2012 tarihli doktora tezinde detaylandırılmıştır. Kaynak verilerde spesifik bir geçerlik katsayısı belirtilmemiş olsa da, uyarlama çalışmalarıyla genellikle **yapı geçerli** (Faktör Analizi ile), kapsam geçerli (uzman görüşleri ile) ve ölçüt geçerli (ilgili diğer ölçeklerle korelasyon) incelenir.

Başarılı bir uyarlama sürecinde, ölçeğin orijinal dilde ölçtüğü yapıyı, Türkçe kültüründe ve dilinde de aynı hassasiyetle ölçtüğünü kanıtlamak esastır. Bu, özellikle **çeviri edebilirli** ve kültürel uygunluğun sağlanması gerektirir. Elde edilen geçerlik bulguları, ölçeğin amaçlanan yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü desteklemelidir. Geçerlik analizlerinin sonuçları için doktora tezine başvurulması gerekmektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizleri, uyarlama çalışmasının temel bir bileşenidir ve 2012 tarihli doktora tezinde sunulmuştur. Güvenirlik, ölçeğin ölçümlerinde tutarlılık ve kararlılık derecesini ifade eder. Tipik olarak, **iç tutarlılık katsayısı** (Cronbach Alfa) ve test-tekrar test güvenilirliği yöntemleri kullanılır.

Güvenirlik çalışmalarıyla, ölçek maddelerinin birbirleriyle ne kadar ilişkili olduğu ve ölçeğin farklı zamanlarda uygulandığında benzer sonuçlar verip vermediği incelenir. Güvenirlik değerlerinin yüksek olması, BDÖ'nün **bakım davranışları** algısının ölçmede kararlı ve hatasız bir araç olduğunu gösterir. Spesifik güvenilirlik katsayıları için orijinal akademik kaynağa bakılmalıdır. Güvenirlik, psikometrik açıdan bir aracın kalitesini belirleyen en kritik göstergelerden biridir.

Faktör Analizi

Bakım Değerlendirme Ölçeği'nin yapı geçerliliğini incelemek amacıyla uyarlama sürecinde Faktör Analizi kullanılmıştır. Bu analiz, ölçekteki maddelerin teorik olarak beklenen alt boyutlara (faktörlere) ayrılıp ayrılmadığını kontrol eder. Genellikle **Açımlayıcı Faktör Analizi** (AFA) ile başlanır ve ardından doğrulayıcı analizler (DFA) yapılabilir.

Faktör analizi sonuçları, BDÖ'nün orijinal yapısının (eğer varsa) Türkçe örnekleme korunup korunmadığını ortaya koyar. Faktör yüklerinin yeterli düzeyde olması ve faktörlerin teorik olarak anlamlı bir şekilde gruplanması, ölçeğin yapısal geçerliliğinin kanıtıdır. Ölçeğin kaç faktörlü olduğu ve her bir faktörün varyansa katkısı, 2012 tez çalışmasında detaylı olarak yer almaktadır. [Faktör Analizi](#), psikolojik yapıların ölçülmesinde kilit rol oynayan istatistiksel bir yöntemdir.

Araç Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Kaynakta derecelendirme bilgisi mevcut değildir, ancak bu tür algı ölçekleri genellikle **Likert tipi** derecelendirme formatını kullanır (örneğin, 5'li veya 7'li Likert).

Language Available: Türkçe

Population Group: Hemşirelik Öğrencileri

Age Group: Üniversite öğrencileri (Genç yetişkinlik dönemi)

Population Details: İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde öğrenim gören hemşirelik öğrencileri örneklem olarak kullanılmıştır.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, akademik bir doktora tezi kapsamında uyarlanmıştır. Kullanım izinleri için sorumlu yazar Zehra Eskimez ile iletişime geçilmesi önerilir.

Sorumlu Yazar İletişim: zehraeskimez@yahoo.com

Test Yolu (Uyarlama): 2012

Ücret: Ticari bir ölçek olmadığı varsayılmaktadır; akademik ve araştırma amaçlı kullanım için yazarın izni gerekebilir.

Kaynaklar

Eskimez, Z. (2012). *Hemşirelik öğrencilerinin bakım davranışları algılamaları* (Doktora tezi). İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Doktora tezine Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişim sağlanabilir:

tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi indirilebilir: [bakim-degerlendirme-olcegi-bdo-toad.pdf](#)

Bakım Değerlendirme Ölçeği-BDÖ Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

(Ölçek maddeleri kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelerin tam listesi için Eskimez, Z. (2012) başlıklı doktora tezine başvurulması gerekmektedir.)

ARABPSYCHOLOGY.COM